

wij 8

WIJ luisteren: WIJdezorg stelt de cliënt centraal

WIJdezorg biedt haar cliënten persoonlijke zorg en service

Pagina 4

Rolstoelvierdaagse Aarhoeve

Altijd weer een feest voor bewoners én vrijwilligers!

Pagina 9

Boerenbruiloft in Emmaus

Feestelijke afsluiting van de Holland-maand

Pagina 11

Kalkoen met appelvulling en ciderjus

Een heerlijk hoofdgerecht

Pagina 12

VOORWOORD	Pagina 3
WIJ VERTELLEN	
Cliënt centraal: WIJ luisteren	Pagina 4
WIJde zorg: volop aandacht voor energiebesparing	Pagina 6
Ondernemingsraad WIJde zorg	Pagina 6
WIJ DOEN	
Lizzy van Tol: 'Fijn om iets voor ouderen te kunnen doen'	Pagina 8
Rolstoelvierdaagse Aarhoeve	
Altijd weer een feest voor bewoners én vrijwilligers!	Pagina 9
WIJ BELEVEN	
Rietsnijder Wim Eijs vertelt over zijn oude beroep	Pagina 10
Boerenbruiloft in Emmaus	Pagina 11
Meneer Oomen: creatief en altijd bezig	Pagina 14
Kalkoen met appelvulling en ciderjus	Pagina 12
Puzzel	Pagina 13
Agenda/kalender/info	Pagina 15

COLOFON

Redactie

José van Heiningen
Christine Buitenhuis
Ely van Lammeren

Redactieadres WIJ

Postbus 66
2381 BS Zoeterwoude
redactie@wijde zorg.com

Vormgeving en productie

LMG | KCND
www.lmgkncd.nl

Tekst

Saskia Liefbroer
Hans van der Maas

Fotografie

Shutterstock
WIJde zorg archief
Monique Voorham

Oplage 3.000 stuks

Beste Lezer

Voordat ik bij WIJdeZorg in dienst trad was mijn beeld van de zorg niet echt positief. Ik herinnerde mij het bedompte kamertje van mijn opa in een stoffig en donkerbruin bejaardentehuis – zelfs de fleurige plastic bloemen in de vensterbanken konden het niet vrolijk maken. Krantenartikelen over pyjamadagen, slecht eten en falende zorg maakten het beeld niet beter.

Toch koos ik bewust voor werken in de zorg. Ik wilde namelijk graag een baan waarin ik iets voor anderen zou kunnen betekenen.

Zo kwam ik negen maanden geleden in dienst als manager wonen in Rhijndael. Al na een paar dagen was mijn beeldvorming van de zorg geheel veranderd. Waar ik vroeger riep 'als ik oud ben wil ik nooit naar een verzorgingshuis', vraag ik nu 'mag ik hier later ook komen wonen'. Wat betreft het laatste heeft helaas nog niemand mij een toezegging gedaan en als medewerker heb ik straks ook geen extra voorrang op anderen.

WIJdeZorg is een organisatie die de gebundelde kracht van de acht locaties goed weet te benutten. Ervaringen worden gedeeld, waar het kan wordt samengewerkt en met elkaar spannen we ons in om cliënten de beste zorg te kunnen verlenen.

Maar wat WIJdeZorg uniek maakt is de kleinschaligheid van elke locatie. Hierdoor blijft de zorg en dienstverlening gericht op het individu in plaats van de

groep en kan veel beter worden ingespeeld op de wensen en de beleving van bewoners en cliënten.

Als afdeling wonen leveren wij daaraan zeker onze bijdrage. Zo wordt u bij de deur verwelkomd door onze gastvrouwen, zorgt onze huismeester dat alles goed functioneert waardoor iedereen comfortabel kan wonen, houden we het gebouw zoveel mogelijk naar de maatstaven van vroeger schoon en zorgen we voor smakelijke en voedzame maaltijden.

Sinds kort ben ik ook werkzaam in de Driehof, waar ik samen met een geweldig team het restaurant mocht opstarten. Zowel bewoners als bezoekers en buurtbewoners kunnen daar elke dag komen eten. Alles is precies zoals in een 'echt' restaurant, maar de sfeer is gemoedelijker en meer open. Toen het restaurant een week draaide, vroeg een bewoner die er dagelijks had gegeten hoe lang dit verwenfeestje nog ging duren. Ik antwoordde haar dat het zo bleef, waarna zij mij onderzoekend aankeek: maakte ik een grapje? Toen ze zag dat ik het meende, glimlachte ze breed en zei ze dat ze het heel fijn vond. Rond eind februari gaan we ook in Rhijndael starten met een restaurant en daar verheug ik mij nu al op. Nee, in WIJdeZorg geen pyjamadagen, slecht eten of falende zorg. Wel een geweldige groep collega's, die zich – net als ik - graag volledig inzet voor hun medemens!

Matty van Kommer

Manager Wonen locaties Driehof en Rhijndael

WIJ luisteren: WIJde zorg stelt de cliënt centraal

WIJde zorg biedt haar cliënten persoonlijke zorg en service, die aansluit op hun individuele leefstijl en woonomgeving. Het scholingsprogramma 'WIJ luisteren' helpt leidinggevenden en medewerkers om zo goed mogelijk in te spelen op ieders wensen en behoeften

Voor WIJde zorg is hospitality – gastvrijheid – een belangrijke doelstelling. In ons nieuwe kwaliteitsysteem PREZO (PREstaties in de ZOrg) ligt de nadruk op de ervaring en de beleving van de individuele cliënt. Vanuit vier verschillende domeinen - lichamelijk welbevinden, woon/leefklimaat, participatie en mentaal welbevinden – kijken we wat de cliënt wil en wat hij nodig heeft. Al die informatie leggen we vast in het zorgleefplan. Door regelmatig meten van de cliënttevredenheid kunnen we gericht werken aan verbetering van onze zorg en dienstverlening.

Afgelopen juni zijn de leidinggevenden al met het onderwerp 'WIJ luisteren' aan de slag gegaan. Voor de medewerkers ging het scholingsprogramma op 26 september jl. van start met een speciale voorstelling van het STOC Zorgtheater in theater Castellum in Alphen aan den Rijn. Sketches over de dagelijkse (zorg)praktijk gaven stof tot nadenken en discussie: hoe goed luisteren we zelf naar onze klanten? Begrijpen we wat zij willen? En wat doen we daar dan mee? Komende tijd staan er voor alle medewerkers workshops en inspiratiedagen over het thema klantgericht werken op het programma.

WIJ vroeg vier medewerkers hoe zij het thema 'WIJ luisteren' oppakken in hun eigen werk.

Nancy Bosman, praktijkopleider Driehof en Woudsoord

“De theatervoorstelling nodigde echt uit tot nadenken, al vond ik de sketches wel wat overdreven. Gaat het er binnen WIJde zorg soms echt zo aan toe? In de

afgelopen vijftien jaar heb ik dat gelukkig nog nooit gezien.

Wel denk ik dat we zeker nog veel kunnen verbeteren. Als praktijkopleider ben ik altijd aan het observeren en luisteren, en waar nodig vraag ik flink door. Daarnaast let ik ook altijd heel goed op of de ander echt hoort en begrijpt wat ik zeg. Momenteel coach ik medewerkers bij het werken met het zorgleefplan en verzorg ik samen met mijn collega Nel Keizer bijeenkomsten waar zij terecht kunnen met hun vragen en opmerkingen. Vooralsnog denk ik niet dat ik luisteren als een apart thema ga oppakken in gesprekken en lessen, maar wie weet verandert dat als ik zo'n inspiratiedag heb bijgewoond.”

Sonja de Jong, verzorgende in Emmaus

Ik werk nu 28 jaar als verzorgende en goed luisteren heb ik altijd heel belangrijk gevonden. Ik sta open voor de wensen

en behoeften van cliënten, al is het soms wel de vraag tot hoever je daarin kunt meegaan. Cliënten die dementeren en niet onder de douche willen, moeten natuurlijk wel worden gewassen. De theatervoorstelling gaf een mooi voorbeeld van een jarige bewoonster: op haar verzoek had de verzorging haar een kleurige feestjurk aangetrokken, maar de familie was het daar niet mee eens. Wat doe je in zo'n geval? In de praktijk heb je natuurlijk wel degelijk met de familie te maken.

Op onze locatie is er steeds meer aandacht voor flexibiliteit: liever 's avonds warm eten, een glaasje port voor het slapengaan, laat naar bed gaan? Waar mogelijk krijgen bewoners de keuze en al die informatie noteren we natuurlijk ook in het zorgleefplan. Volgens mij waren we altijd al goed bezig, maar nu gaan we meer dan ooit van de bewoner uit.”

Hans Wijkhuizen, kok in Woudsoord

“Luisteren, daar zijn we al veel langer mee bezig. Vroeger hadden bewoners keuze uit een A- of een B-menu, maar

de laatste twee jaar is er veel meer mogelijk. Wil iemand iets anders, dan kunnen we daar meestal goed op inspelen. Het is natuurlijk ook belangrijk om goed naar je collega's te luisteren: even wat overpakken als de ander te druk is. Ik draai op veel locaties mee en hoor overal wel wat – op die manier kun je elkaars sterke punten meenemen. Tijdens de theatervoorstelling mocht ik op het toneel laten zien hoe ik zou omgaan met een klacht over een ijskoude stampot. Ik zou liegen als ik zeg dat zoiets hier nooit zou kunnen gebeuren, maar de oplossing ligt natuurlijk in luisteren, jouw kant van het verhaal uitleggen en kijken hoe je het goed kunt maken. De extreme voorbeelden uit de voorstelling zie ik bij ons gelukkig niet terug. Ik denk dat we in grote lijnen altijd al goed naar onze klanten luisteren, maar dat ‘WIJ luisteren’ ons in de kleinere dingen wakker schudt.”

Joke Fase, telefoniste/gastvrouw Rhijndael

“Luisteren heeft natuurlijk veel te maken met mijn werk: mensen gastvrij ontvangen, te woord staan, de weg wijzen. En ik vind het heel belangrijk om een luisterend oor te kunnen bieden aan een cliënt die ergens mee zit. Bij de theatervoorstelling

spraken de sketches me heel verschillend aan. Om de hulp in de huishouding die niets hoorde en overal over heen walste, moest ik vreselijk lachen, maar ik vond het bijvoorbeeld heel confronterend om te zien hoe slecht een leidinggevende naar een personeelslid kan luisteren. Na afloop was het heel leuk om met collega's over het onderwerp door te kunnen praten. Luisteren is niet altijd vanzelfsprekend en dat verschilt ook per persoon – sommigen kunnen het meer dan anderen. Als ik om

me heen kijk denk ik dat het een goed thema is voor onze organisatie: het helpt ons om met z'n allen scherp te blijven en drukt ons met de neus op de feiten.”

Luisteren

Als ik je vraag naar mij te luisteren en jij begint mij adviezen te geven, dan doe je niet wat ik je vraag.

Als ik je vraag naar mij te luisteren en jij begint mij te vertellen waarom ik iets niet zo moet voelen als ik het voel dan neem je mijn gevoelens niet serieus.

Als ik je vraag naar mij te luisteren en jij denkt dat jij iets moet doen om mijn problemen op te lossen, dan laat je mij in de steek, hoe vreemd dat ook mag lijken.

Misschien is dat de reden waarom voor sommige mensen bidden werkt, omdat God niets terugzegt en hij geen adviezen geeft of probeert dingen voor je te regelen. Hij luistert alleen maar en vertrouwt erop dat je er zelf wel uitkomt.

Dus alsjeblieft, luister alleen maar naar me en probeer me te begrijpen.

En als je wilt praten, wacht dan even en ik beloof je dat ik op mijn beurt naar jou zal luisteren.

Leo Buscaglia (1924-1998)

WIJde zorg: volop aandacht voor energiebesparing

Pilot locatie Emmaus

WIJde zorg hecht veel belang aan het - waar mogelijk - besparen van energie. “Zowel bij nieuwbouw en renovatie als in bestaande bebouwing investeren we in energiezuinige oplossingen voor verwarming, koeling en verlichting”, aldus hoofd techniek Frank Ruigrok. “Voor locaties die niet op korte termijn worden vernieuwd of gerenoveerd bekijken we welke energiebesparende maatregelen we kunnen treffen. Hierbij dient locatie Emmaus veelal als pilot.”

De inspanningen van WIJde zorg passen binnen het streven van ActiZ (organisatie van zorgondernemers) en Agentschap NL (onderdeel van het ministerie van Economische Zaken) om in de komende jaren een aanzienlijke energiebesparing (20%) in de zorg te bewerkstelligen.

In het afgelopen jaar hebben Frank Ruigrok en Wim van Beek (medewerker technische dienst locatie Emmaus) deelgenomen aan een aantal werksessies met vertegenwoordigers van twaalf andere zorginstellingen.

Frank: “Tijdens deze sessies hebben we veel informatie kunnen uitwisselen. In de komende tijd zullen we de opgedane kennis overdragen op alle WIJde zorg-locaties.”

Frank Ruigrok

Ondernemingsraad WIJde zorg

6

Beste collega's

Wat doet de OR voor jou?

En wat kun jij voor de OR betekenen?

De OR bespreekt en beoordeelt voorstellen van onze bestuurder, Marja van der Valk. We brengen er advies over uit of stemmen er – al dan niet – mee in. De voorstellen hebben betrekking op personeel en arbeidsomstandigheden in het algemeen.

Hebben onze inspanningen effect? Jazeker! De bestuurder ziet de OR als een serieuze gesprekspartner.

Regelmatig worden voorstellen aangepast naar aanleiding van onze opmerkingen en adviezen.

Wat moet je als OR-lid doen?

Vergaderen, om de zes weken overleggen met de bestuurder en enkele dagen per jaar op cursus. Al deze tijd wordt uitbetaald.

Elke drie jaar houden we OR-verkiezingen en volgend jaar is het weer zover! Zittende leden kunnen zich opnieuw verkiesbaar stellen en we hopen natuurlijk op veel nieuwe kandidaten! We streven naar een

OR, waarin elke locatie een eigen afgevaardigde heeft. Begin 2012 gaan we op zoek naar medewerkers die graag mee willen denken en beslissen over belangrijke zaken voor het personeel. Wil je weten of het OR-werk iets voor jou is, dan kun je een poosje met ons mee vergaderen. Neem contact op met het OR-lid in je locatie of mail naar onze voorzitter Jolanda van Leeuwen, janleeuwen@wijdezorg.com

De OR

“Het is grotendeels een kwestie van bewustwording” Frank Ruigrok

Alternatieven

In de afgelopen tijd zijn er voor de pilotlocatie Emmaus verschillende energiebesparende maatregelen getroffen en volgend jaar volgen er nog meer. Wim: “Waar mogelijk maken we gebruik van spaarlampen en plaatsen we bewegingsmelders. Ook voor de huidige verlichting in gangen en kantoren kijken we naar energiezuinige alternatieven.

Voor de veiligheidsverlichting onderzoeken we momenteel de mogelijkheid om over te schakelen op ledlampjes. Dat bespaart niet alleen in het verbruik, maar door hun lange levensduur ook in de vervangingskosten. Een andere maatregel is het verbeteren van de huidige isolatie van het ketelhuis.”

Frank: “Bij de aanschaf van apparatuur kijken we naar het gebruik: welke producten geven met minder energieverbruik hetzelfde resultaat? Ook daar valt heel veel te winnen.”

“Op gedrag is vaak sneller winst te behalen dan op techniek”, aldus Wim

Gedrag

Bij het besparen van energie speelt menselijk gedrag een belangrijke rol. “Het is grotendeels een kwestie van bewustwording”, zegt Frank. “Waar je thuis bij vertrek de lamp zonder nadenken uitdoet, heb je er hier mogelijk geen erg in. Zelf betrap ik me daar ook wel eens op.”

Wim: “Veel mensen denken nog steeds dat het duurder is om tl-verlichting uit te schakelen dan om het te laten branden. Dat is echter totaal onjuist, want al binnen een halve minuut heb je aan elektriciteit meer bespaard dan de kosten voor het opnieuw opstarten van de lamp bedragen.” Ook het dichthouden van deuren naar niet verwarmde ruimtes draagt bij aan het besparen van energie, evenals het uitzetten van beeldschermen. “Op gedrag is vaak sneller winst te behalen dan op techniek”, aldus Wim.

Langere termijn

Volgens de huidige wet- en regelgeving moet WIJdezorg alle energiebesparende oplossingen die binnen vijf jaar

Wim van Beek

kunnen worden terugverdiend verplicht installeren. De milieudienst controleert regelmatig of dit ook daadwerkelijk gebeurt. Frank: “In alle gebouwen nemen we het vraagstuk energie steeds mee - van verlichting tot verwarming. Vanzelfsprekend kijken we ook naar de langere termijn. Zo hebben we bij de nieuwbouw van Driehof in Hazerswoude gekozen voor een warmtekoedeopslag in de bodem. 's Zomers wordt de overtollige warmte aan het gebouw onttrokken en diep in de grond opgeslagen om vervolgens in de winter te worden hergebruikt. Een dergelijke installatie betekent een grote investering, maar dankzij het aanzienlijk lagere energieverbruik verdienen we die binnen circa acht jaar terug. Bovendien laat WIJdezorg op deze wijze zien dat zij haar verantwoordelijkheid neemt waar het gaat om een goed beheer van energie.”

‘Ik vind het fijn om iets voor ouderen te kunnen doen’ Lizzy van Tol

Na het behalen van haar havodiploma ging Lizzy van Tol (17) in juli 2011 als vakantiekracht bij de Driehof aan de slag. Toen manager wonen Matty van Kommer haar attendeerde op een vacature bij het nieuwe restaurant, hoefde Lizzy zich niet lang te bedenken. Tot komend voorjaar kunnen bewoners en bezoekers genieten van haar enthousiaste inbreng.

“Ik wilde graag een tussenjaar voordat ik volgend jaar aan de stewardessenopleiding in Hoofddorp begin en ik was op zoek naar een baan”, vertelt Lizzy. “Tijdens mijn vakantiewerk bracht ik maaltijden bij de bewoners en deed ik schoonmaakwerk. Ik merkte dat de facilitaire dienstverlening mij erg aanspreekt en daarbij vind ik de groep ouderen hier in de Driehof heel erg leuk. De bewoners zijn heel verschillend, vaak erg lief, soms een beetje nors en het is fijn om iets voor hen te kunnen doen. Ik vind het ook leuk om ze te horen praten over vroeger – en over hoe anders alles nu is. Inmiddels ken ik de meeste bewoners en zij kennen mij.”

Piano

Lizzy solliciteerde op de vacature, werd aangenomen en werkt sinds 10 oktober jl. gemiddeld 20 tot 30 uur per week in het restaurant – ook in de weekenden. Daarnaast werkt ze af en toe ook nog als invallende hulp huishouding voor cliënten van WIJdeZorg. “In het restaurant verzorg ik de bediening, maar ik neem bijvoorbeeld ook de menu’s op bij bewoners die op hun kamer willen eten”, vertelt ze. “Soms, als het even rustig is, speel ik lekker op de piano in de hoek van het restaurant. Ik heb sinds drie jaar les en ik vind het heel leuk om te doen. Pas geleden zei een medewerkster van de dagopvang dat ze binnenkort een keertje met de hele groep komt luisteren. En met kerst ga ik misschien wel kerstliedjes spelen.”

Engeland

In april vertrekt Lizzy voor drie maanden naar Engeland. “Via een speciale organisatie ga ik in Bournemouth in het toerisme werken. Op die manier kan ik gelijk goed de Engelse taal leren. Binnenkort ga ik op gesprek voor de stewardessenopleiding. Omdat ik mijn havodiploma

heb, kan ik de verkorte opleiding doen en ben ik na twee jaar klaar. Het lijkt me geweldig om een tijd te vliegen en op die manier veel van de wereld te kunnen zien. Daarna weet ik nog niet wat ik wil gaan doen, maar de dienstverleningssector spreekt me zeker aan. Ik zie wel wat er van komt – mijn baan bij de Driehof kwam ook zomaar op mijn pad. Misschien kan ik hier straks, als ik weer naar school ga, een bijbaantje krijgen. Dat zou ik wel wat vinden, want ik heb het geweldig naar mijn zin!”

“Met kerst ga ik misschien wel kerstliedjes spelen”, aldus Lizzy

Rolstoelvierdaagse Aarhoeve

Altijd weer een feest voor bewoners én vrijwilligers!

Afgelopen juli organiseerde de Aarhoeve voor de zestiende keer haar rolstoelvierdaagse. WIJ maakte een rondje langs vier enthousiaste vrijwilligers die het evenement al jaren begeleiden. “We kijken er nu al weer naar uit!”

Door van Veen en Ida Rekelhof lopen altijd voorop. Ze weten precies hoe ze die enorme sliert rolstoelen bij elkaar kunnen houden. Door: “Ik werk nu achttien jaar als vrijwilliger bij de Aarhoeve en was vanaf het begin van de partij. De eerste keer liepen we met tien rolstoelen, nu zijn het er zes keer zoveel! Ik vind het altijd heel gezellig zo met z’n allen: bewoners, familieleden, vrijwilligers, een verpleegster – je loopt met alle leeftijden. Als het even kan regelen we het zo dat je alle vier dagen dezelfde bewoner duwt, dat voelt wel zo vertrouwd voor de mensen.”

Ida: “Voor mij was dit de veertiende keer. Ik begon toen mijn moeder in de Aarhoeve kwam wonen en na haar overlijden ben ik ermee doorgegaan. Als je ziet hoe de bewoners genieten, daar doen we het voor! Ze zijn er echt even helemaal uit, het voelt als een soort vakantie. Zelf geniet ik net zo hard, ik heb er elk jaar weer zin in. Mijn man helpt altijd met de catering en dat doet hij met veel plezier. Per dag vervoert hij 30 liter koffie en thee, 240 pakjes drinken en 120 maaltijden, en hij helpt met het klaarzetten, inschenken en opscheppen.”

Hans van der Laan geldt als de man van het verkeer. “Ik assisteer bij het oversteken en help meeduwen wanneer er bruggetjes moeten worden genomen. Inmiddels heb ik al veertien keer meegelopen. De eerste negen jaar duwde mijn vrouw mijn moeder, ik liep los mee om hand- en spandiensten te verrichten. Mijn moeder is overleden, maar ik heb haar beloofd dat ik het blijf doen zolang ik kan. De week van de vierdaagse nemen mijn vrouw en ik altijd vrij, het staat nu alweer op de kalender. Het is altijd gezellig, de mensen zijn allemaal hartstikke blij en we lachen ons vaak helemaal rot.”

Ida Rekelhof loopt altijd voorop

Frans Balvers, de buurman van Hans, rijdt sinds zeven jaar met de bezemwagen. “Mijn vader en moeder woonden ook in de Aarhoeve en mijn moeder ging altijd graag mee. Na haar overlijden ben ik het blijven doen en ik doe het met veel plezier. Zelf loop ik altijd achteraan met de reserverolstoel, die tevens functioneert als servicewagen: fietspomp, gereedschap, medicijnen, zonnebrand, regenkleding, ik duw het allemaal mee. Waar hulp nodig is, spring ik even in en gaat er onderweg een rolstoel kapot, dan wissel ik ‘m om. Zolang het gaat, blijf ik zeker meedoen. Wie weet komt het nog eens zover dat ze mij die vier dagen moeten duwen!”

Rietsnijder Wim Eijs vertelt over zijn oude beroep

Vanaf 1950 werkte Wim Eijs (83) uit Nieuwkoop dik 25 jaar als rietsnijder. Het vak had hij al jong geleerd. "Als je maar een beetje kon lopen, dan moest je al met vader mee."

Links op de foto is de heer Wim Eijs

Wim leerde alles in de praktijk. "Ik begon met bossen riet naar de kant dragen. Die bossen waren drie voet dik, dat is een omtrek van 96 centimeter en we liepen rustig met vier bossen tegelijk." Op 13-jarige leeftijd kwam hij van school en ging hij bij zijn vader werken. "Mijn vader was seizoensarbeider: in het voorjaar maaide hij gras, 's zomers werkte hij in de korenbouw en in de herfst en winter sneed hij riet. Ik was de oudste van zestien kinderen en de inkomsten waren hard nodig."

Machines waren er nog niet, maaien ging met de zeis. "Om hem scherp te houden, moest de zeis een keer per dag met een speciaal hamertje worden 'gehaard'. Het maaien was aangenomen werk en om geen tijd te verliezen aten we tijdens het haren onze meegenomen boterhammen op. Verder scherpten we de zeis af en toe even aan met een 'strekkel': een plankje met een laagje cement." Vanaf augustus werden ruigtbossen voor de Bollenstreek gemaaid. "Dat was riet waar het vuil – blad, braamranken – nog inzat. Die ruigtbossen werden 's winters gebruikt om te voorkomen dat het zand op de bollenvelden verstoof. Tegenwoordig wordt dat met stro gedaan. In de winter sneden we het riet. Vorst en wind hadden het vuil en overtollig blad dan al van de rietstengel verwijderd. Voor het zogenoemde uitkammen van het ruigt gebruikten we een 'snijoord'."

Voor de rietdekkers bonden de rietsnijders dunne bossen. "Dan pakte je een dotje riet en voelde je onder je arm precies de juiste maat. Het was een vaste slag, die je van jongsaf had geleerd en het kostte heel wat overhemden. Soms kwam een rietdekker in het land kijken wat hij nodig had. Moest hij bijvoorbeeld een molen dekken, dan wilde hij voor de kap korte bosjes hebben en daar kreeg je dan ook wel extra voor betaald. Zelf heb ik bijvoorbeeld het riet voor de korenmol van Aarlanderveen gesneden. Krom riet ging naar de scheepmaker, die gebruikte het om planken krom te branden."

Voor het vervoer werden de bossen opgestapeld op een vlet of houten bak. "Op één dag gooide je rustig een paar duizend bossen op zo'n boot, twee per keer en natuurlijk steeds hoger."

Hoe harder een rietsnijder werkte, des te meer kon hij verdienen. "Alleen met sneeuw bleven we thuis. Soms was het zo koud dat onze boterhammen bevroren bleken. Om wat bij te verdienen, zochten we tussen het riet naar medicinale planten als valeriaan en zonnedauw, en naar 'sigaren' voor de bloemsierkunst. Dat mag nu niet meer, die planten moet je laten staan. Ook mag je de ruigt niet langer afbranden op het land, maar moet je het afmaaien en op één plek verbranden. Op termijn moet de ruigt zelfs per boot naar de afvalverwerking worden vervoerd. Dat wordt natuurlijk onbetaalbaar."

Boerenbruiloft in Emmaus

Jan Zonderop en Tineke Cupido in het tweespan

Afgelopen oktober stond in locatie Emmaus het thema ‘Holland’ centraal. Bewoners en bezoekers genoten van oud-Hollandse spelletjes, een bruin café, liedjes van vroeger en nog heel veel meer. Op 28 oktober jl. werd de Holland-maand op feestelijke wijze besloten met een heuse boerenbruiloft.

Het idee voor de bruiloft was afkomstig van Marion Binnendijk, medewerkster team Welzijn. “We zochten een bijzondere afsluiting en dachten aan een boerenkoffietafel. Omdat we vonden dat er dan wel iets te vieren moest zijn, kwam ik op de boerenbruiloft. Als team gingen we er helemaal in op. We hebben er keihard aan gewerkt en kregen volop hulp van collega’s en vrijwilligers. Iedereen was enthousiast.”

Lange rokken

“Het was echt een klapper”, zegt activiteitenbegeleider Tineke Cupido, die op die bewuste dag voor enkele uren in het huwelijk trad met Jan Zonderop, kok in locatie Emmaus. “Als bruidspaar

arriveerden we in een tweespan met pony’s van Nederlandse Kampioen mensen Sonja de Jong, verzorgende in Emmaus. Via de rode loper gingen we naar binnen, onder de erebogen die door collega’s werden opgehouden. In het restaurant werden we opgewacht door bewoners, bezoekers van de dagopvang en een flink aantal introducés – de zaal zat echt helemaal vol. Medewerkers en vrijwilligers hadden zich in oud-Hollands kostuum gehesen, compleet met kapjes, lange rokken en schorten. Er waren allerlei sketches van collega’s en bewoners, en er werd volop gezongen. Iedereen genoot van koffie met een stukje van de vijfjaarige bruidstaart die de dorpsbakker speciaal voor deze gelegenheid had gebakken. Natuurlijk was er ook een borreltje en een feestelijke koffietafel. Het feest duurde van tien tot drie, en iedereen heeft er tot het eind van genoten.”

Bruidsuikers

Bewoonsters Menken en Van Bilsen kijken met veel plezier op de feestelijkheden terug. Mevrouw

Menken: “Ik zat direct naast de bruid. Aan de mensen die het bruidspaar kwamen feliciteren, stelde ik me voor als haar schoonmoeder.” Mevrouw Van Bilsen had een rol in een van de sketches, waarbij zij op gezette momenten ‘hoezee’ moest roepen. “Daar heb ik nog een heel verhaal bij verteld”, lacht ze. “Zelf verzonnen!” Mevrouw Menken: “Het was zo leuk om te zien hoe het bruidspaar aankwam in het koetsje en hoe de bruid de bruidstaart aansneed. Als borrel konden we kiezen uit boerenjongens en advocaat, dat hoorde er echt helemaal bij. Na de borrel was er een heerlijke broodmaaltijd, met krentenwegge en soep en allerlei beleg.” Mevrouw Van Bilsen: “We hebben ook heel veel liedjes met elkaar gezongen, onder begeleiding van accordeon en gitaar. En aan het eind van het feest kregen we allemaal een doosje met echte bruidsuikers.” Beide dames vinden dat de medewerkers alle lof verdienen voor het werk dat ze hebben verzet. “Anders was al dit moois niet tot stand gekomen!”

Kalkoen met appelvulling en ciderjus

hoofdgerecht

bereiden 25 min, wachten 180 min

8 personen

Ingrediënten

- 1 kalkoen (ca. 3 kg)
- 3 takjes verse salie
- 1 el olijfolie
- 2 tenen knoflook, fijngehakt
- 1 grote ui, gesnipperd
- 1 grote stevige appel
- 200 g saucijsjes
- 200 ml cider droog of appelsap
- 150 g katenspek

Materialen

- bakpapier, braadslede

Bereiden

1. Laat de kalkoen in 1 uur op kamertemperatuur komen. Snijd de salieblaadjes in dunne reepjes. Verhit de olie in een steelpan en fruit de knoflook en ui zachtjes glazig. Bak de saliereepjes heel even mee. Laat dit mengsel afkoelen.
2. Schil de appel, verwijder het klokhuis en snijd het vruchtvlees in kleine stukjes. Knip het vel van de saucijsen open en

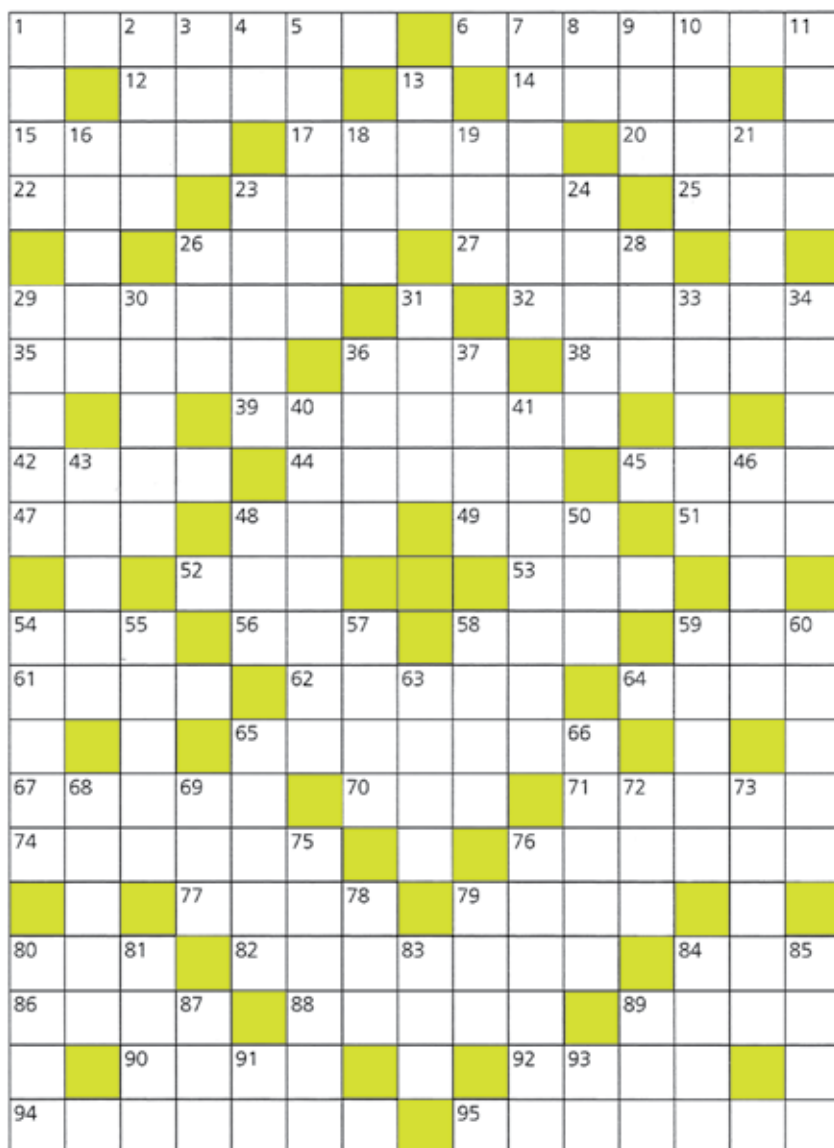
meng in een kom het vlees met het uimengsel en de appel.

3. Bekleed de braadslede kruiselings met 2 grote stukken bakpapier. Laat het bakpapier heel ruim overhangen. Vul de buikholte van de kalkoen met het vleesmengsel en steek de buikholte dicht met cocktailprikkers. Wrijf de kalkoen rondom in met zout en peper.
4. Leg de kalkoen in de braadslede. Bedek de bovenkant met plakjes katenspek. Vouw het bakpapier rond de kalkoen omhoog en bind het met rolladetouw dicht. Vouw eventuele kieren ook dicht.
5. Schuif de braadslede in de oven en schakel de oven in op 150 °C. Zo wordt de kalkoen heel geleidelijk met de oven mee warm. Braad de kalkoen in ca. 3 uur bruin en gaar.
6. Vouw het bakpapier iets open en schenk het braadvocht in een hapjespan. Voeg de cider of wijn toe en kook het geheel op hoog vuur in tot een lichtgebonden jus. Breng de jus op smaak met citroensap, zout en peper. Leg de kalkoen op een schaal en geef de jus apart erbij. Lekker met gekarameliseerde aardappeltjes en haricots verts met walnoten.

Bron recepten: Allerhande

Puzzel Kruiswoord

Horizontaal

1 groente **6** gevolg **12** ingeving
14 wolfshond **15** loopvogel **17** alle twee
20 futloos **22** kloosterlinge **23** hoofdstad van Uganda **25** sprookjesfiguur
26 schoollokaal **27** uitdrukking
29 roofdier **32** toch **35** troep honden
36 vrouwelijk rund **38** eirond **39** bekaf
42 tijdvak **44** niet groot **45** ontwerp
47 bessentros **48** zwaarlijvig
49 commerciële zender **51** onbepaald
 voornaamwoord **52** gelofte **53** van hem

54 projectieplaatje **56** hoge boord
58 dobber **59** Noorse munt **61** een van de Verenigde Staten **62** afgescheiden stand **64** nu en dan **65** edelsteen
67 onderwerp **70** aardoliemaatschappij **71** stripfiguur **74** muziekstuk **76** vet voeren **77** afgestompt **79** zeurkous
80 omheining **82** uitputting
84 spie **86** eenheid **88** rivier in Frankrijk
89 sport **90** populaire groet
92 zonderling **94** samenstel **95** plaksel.

Oplossing van de puzzel uit WIJ7

1 B 14 Y
 2 E 15 P
 3 M 16 S
 4 L 17 D
 5 U 18 Q
 6 O 19 J
 7 I 20 K
 8 R 21 V
 9 N 22 T
 10 X 23 C
 11 H 24 G
 12 Z 25 W
 13 F 26 A

Winaar van de puzzel uit WIJ 7 is:
 Mevr. A. Rademaker-van Ofwegen

**Ze kreeg een mooie bos bloemen.
 Gefeliciteerd!**

Verticaal

1 hebzuchtig begeren **2** schaakstuk
3 plaats in Gelderland **4** muzieknoot
5 teken **7** bloem **8** Son Eminence
9 onderwijs **10** rivier in Spanje **11** populair **13** speeltuintoestel **16** seintaal
18 water in Duitsland **19** aanwyzend
 voornaamwoord **21** spoedig **23** tapijt
24 ontbering **26** paardje **28** met medewerking van **29** water bij Amsterdam
30 altijdgroene heester **31** geheimschrift **33** Amerikaanse goudmunt
34 tener **36** poel **37** Arabische vorst
40 het is in orde **41** respecteren **43** voedingsstof **46** waarschuwingskreet
48 december **50** kleefmiddel **54** Europese taal **55** liefkozen **57** weg met bomen **58** geslacht **59** inzameling van gewas **60** plaats in Duitsland **63** harde plof **65** dagaanduiding **66** Engelse wollen stof **68** water wegscheppen
69 gezinslid **72** in samenwerking met **73** naar drank stinkende adem **75** afslijting van land **76** deel van N.-Brabant **78** uitroep van smart **79** voorzetsel
80 koker **81** kinderen **83** modern
84 beknoot **85** balsport **87** niet verder dan **89** reisdocument **91** water in Friesland **93** voor de middag.

U kunt de oplossing van de kruiswoordpuzzel vóór 1 februari 2012 inzenden naar:

Redactieadres WIJ, Postbus 66, 2381 BS Zoeterwoude, mailadres: redactie@wijdezorg.com

Creatief en altijd bezig

Meneer Oomen: 'Materialen onherkenbaar maken, dat vind ik leuk'

In het atrium van het appartementencomplex naast zorglocatie Jacobus springt de woning van het echtpaar Oomen direct in het oog. Bij de deur, in de vensterbank en voor het raam verraden de vele kunstwerkjes de aanwezigheid van een creatieveling. Meneer Oomen: "Ik zit hier maar wat aan te knoeien."

Sinds 2006 concentreert meneer Oomen zich naar eigen zeggen op het kleinere werk. "Ik ben mijn eigen baas en maak wat ik wil. Vroeger werkte ik ook wel voor mijn schoonzoon. Zijn bedrijf verzorgt feesten en ik maakte bijvoorbeeld decors. Tegenwoordig kan ik minder goed van huis, dus dat doe ik niet meer. Nu zit ik hier lekker wat voor mezelf te rommelen, veelal met weggooimateriaal. Bij de kringloop vond ik bijvoorbeeld drie pakken met piepschuim bakjes, die gebruik ik als basis voor de kunstplantjes die ik maak. Ik werk veel met piepschuim en hardschuim, dat bewerk ik met een speciaal snijapparaatje met een gloeidraad."

Meneer Oomen: "Ik zit hier maar wat aan te knoeien."

Meneer Oomen toont zijn werkplek, het kamertje direct naast de voordeur. Het staat boordevol creaties, materialen en verf, alles netjes geordend. "In mijn oude huis had ik een ruimte van 60 vierkante meter, compleet met cirkelzaag, lintzaag en lasapparaat. Daar maakte ik ook veel grotere dingen, zoals molens voor in de tuin. Hier verval ik in mini." Hij beheerst de kunst om schijnbaar waardeloze materialen om te toveren tot iets bijzonders. Een stukje stramien verandert in minuscule bloemetjes, reepjes blik krullen kunstig tot een kerstversiering. "Materialen onherkenbaar maken, dat vind ik leuk."

In zijn werkzaam leven was meneer Oomen jarenlang hoofd technische dienst van de bloemenveiling in Roelofarendsveen. Toen de veiling meedeed aan het bloemencorso in Aalsmeer, hielp hij een handje mee met het steken van blad op de praalwagen. "Vanaf dat moment heb ik – naast mijn baan – heel wat bloemen gestoken en stands gebouwd, onder meer op vaktentoonstellingen in Berlijn en Dortmund. Na een aantal jaar ben ik daarmee gestopt, want ik was nooit meer thuis." Vanaf 1981 gaf hij ruim 20 jaar teken- en schilderlessen, thuis in zijn eigen atelier en in het dorpswoning. "Ik schilderde al voor mijn trouwen en ik heb zeker een paar honderd schilderijen gemaakt." Af en toe verzorgde hij cursussen bloemschikken. "Ook Japans bloemschikken", lacht hij. "Dat had ik weleens op een tentoonstelling gezien: een tak omhoog en een paar kleine takjes naar beneden. Je had er helemaal niet zoveel materiaal voor nodig."

Na zijn pensionering begon hij pas echt met knutselen en dingen maken. "Ik wilde wat om handen hebben, stilzitten kan ik niet. Natuurlijk heb ik mijn huishoudelijke bezigheden en ik zit ook weleens even te pitten, maar daar tussendoor ben ik altijd wel iets aan het maken. Of ik talent heb? Ik weet het niet, ik doe het gewoon. Van wat ik maak, geef ik regelmatig iets weg, ook hier aan de bewoners van Jacobus. Straks deel ik weer kerstdingetjes uit."

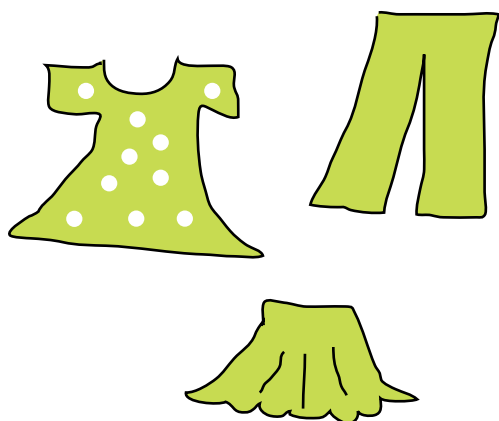

Evenementen Nieuwkoop

17 maart Kinderkledingbeurs

Locatie: Sporthal de Steupel
Maarten Freeke Wijze 2

Tijd: 11.00 uur tot 13.30 uur

Evenementen Rijnwoude

De hele maand december: Tentoonstelling
'Hazerswoudse Voetbalverenigingen'

Locatie: Historisch Museum Hazerswoude
Dorpsstraat 66
Hazerswoude Dorp

Tijd: iedere zaterdag van 14.00 tot 17.00 uur

Evenementen Zoeterwoude

28 maart: Boekenochtend
De bezoekers van De Buren kunnen een favoriet boek meenemen en hierover vertellen. De bezoekers kunnen ook komen zonder boek en alleen luisteren. De ervaring is dat hieruit mooie interessante gesprekken ontstaan.

Locatie: De Buren
Dorpsstraat 6
2381 EL Zoeterwoude

Tijd: 10.00 tot 12.00 uur

Contact: 06 - 81 63 04 00
Bereikbaar dinsdag, woensdag en vrijdag
tussen 10.00 en 12.00 uur en zondag van
14.00 tot 16.00 uur

Evenementen Kaag en Braassem

15 januari Drechtloop / diverse afstanden

Locatie: start/finish Beukenlaan
Leimuiden

Voor meer informatie mail naar drechtloop@svkickers69.nl

Acht **zorg**locaties bij u in de buurt

wijdezorg

Zoeterwoude

1. Emmaus / Centraal kantoor

- 📍 Bennebroekweg 1
- 📧 2381 BS, Zoeterwoude
- ☎ 071 - 580 92 03
- ✉ algemeen@wijdezorg.com

Kaag en Braassem

2. Jacobus

- 📍 Saskia van Uylenburchlaan 1
- 📧 2377 CR, Oude Wetering
- ☎ 071 - 331 91 14

3. Woudsoord

- 📍 Weteringpad 3
- 📧 2481 AS, Woubrugge
- ☎ 0172 - 51 82 44

Nieuwkoop

4. Aarhoeve

- 📍 J.M. Halkesstraat 33
- 📧 2461 RT, Ter Aar
- ☎ 0172 - 60 27 41

5. Aar en Amstel

- 📍 Koekoekstraat 1
- 📧 2421 XH, Nieuwkoop
- ☎ 0172 - 57 11 15

6. 't Koetshuis

- 📍 Dorpsstraat 33
- 📧 2421 AV, Nieuwkoop
- ☎ 0172 - 57 34 00

Rijnwoude

7. Rhijndael

- 📍 Europasingel 2
- 📧 2396 EM, Koudekerk aan den Rijn
- ☎ 071 - 341 91 10

8. Driehof

- 📍 Dorpsstraat 27
- 📧 2391 BB, Hazerswoude Dorp
- ☎ 0172 - 58 81 46